

УДК 330.142.22

КОНЦЕПЦІЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ ФОРМУВАННЯ БАНКІВСЬКОГО КАПІТАЛУ

Веріга Г.В., Катранжи Л.Л.

THE CONCEPT OF IMPROVING THE FINANCIAL MECHANISM FOR THE FORMATION OF BANK CAPITAL

Veriga A. V., Katranzhy L. L.

У статті зроблено критичний аналіз підходів щодо формування капіталу банків, розроблено концепцію удосконалення формування банківського капіталу. Очікуваними результатами реалізації концепції удосконалення формування банківського капіталу є адаптація міжнародних стандартів до формування банківського капіталу, оптимізація структури банківського капіталу з урахуванням пруденційних обмежень, розвиток теорії фінансового левриджу і вимірювання його ефектів у банківській сфері.

Ключові слова: банківський капітал, формування капіталу, концепція удосконалення механізму формування банківського капіталу

Актуальність. Зовнішнє середовище, яке є динамічним і досить часто агресивним, флюктуаційним, складність правової системи, посилення регулювання і нагляду в банківській сфері об'єктивно зумовлюють необхідність аналізу існуючого стану і зміну, у разі необхідності, цільових орієнтирів банківських установ. Вчасність змін є запорукою успіху банківського бізнесу.

Своєрідним «фундаментом» будь-якої банківської установи є її капітал, чим визначається актуальність потреби управління останнім. Від формування банківського капіталу багато в чому залежать можливості фінансової установи здійснювати власну діяльність, розширювати її. Ключову роль у процесі формування капіталу банків відіграє фінансовий механізм формування банківського капіталу.

Аналіз останніх досліджень. Функціонування механізму формування банківського капіталу і окремі аспекти цього питання розглядалися в працях як зарубіжних, так і вітчизняних вчених [1–9]. Разом з цим, зміни зовнішнього середовища, зростання потреби у підвищенні рівня капіталізації банків потребують пошуку шляхів удосконалення фінансового механізму формування банківського капіталу.

Мета статті. Побудова концепції удосконалення фінансового механізму формування банківського капіталу є метою статті.

Виклад основного матеріалу. Існують дві основні моделі управління банківською установою – максимізація прибутку (вартості капіталу) і мінімізація ризиків, а також їх сполучення. На відміну від суб'єктів господарювання реального сектора економіки, банки мають не лише максимізувати прибутковість, але і забезпечити схоронність залучених від клієнтів коштів. Це обумовлює необхідність пруденційного нагляду, який покладено на Національний банк України. Ефективність формування банківського капіталу визначається оптимальним співвідношенням між ризиком, дохідністю і вимогами до капіталу, його достатністю.

Управління формуванням банківського капіталу ґрунтується на фінансовому механізмі формування банківського капіталу, який представляє собою сукупність взаємопов'язаних фінансових методів, важелів, правового й інформаційного забезпечення, відкриту, здебільшого імовірнісну рухливу систему, націлену на таке управління формуванням капіталом, яке забезпечує довгострокову, ефективну діяльність банку і зростання ринкової його вартості підтримки фінансової рівноваги, фінансової гнучкості і достатнього рівня контролю над банком з боку його власників. [10, с. 206]

На сьогодні в Україні спостерігається суттєве скорочення власного капіталу банківської системи через зростання обсягу непокритих збитків і скорочення кількості діючих банків (рис. 1).

Обсяг власного капіталу банківських установ суттєво скоротився у порівнянні з початком 2014 р. Станом на 01.01.2014 власний капітал банківської системи складав 192,6 млрд грн, а вже на 01.06.2015 – 100,8 млрд грн. Власний капітал виявився меншим за статутний через значні непокриті збитки банків. Якщо на 01.01.2014 непокритий збиток становив 46,9 млрд грн, то на 01.06.2015 – 167 млрд грн, збільшившись на 256,07 %. Без врахування неплатоспроможних банків обсяг власного капіталу, звичайно, є більшим і становить 139,8 млрд грн.

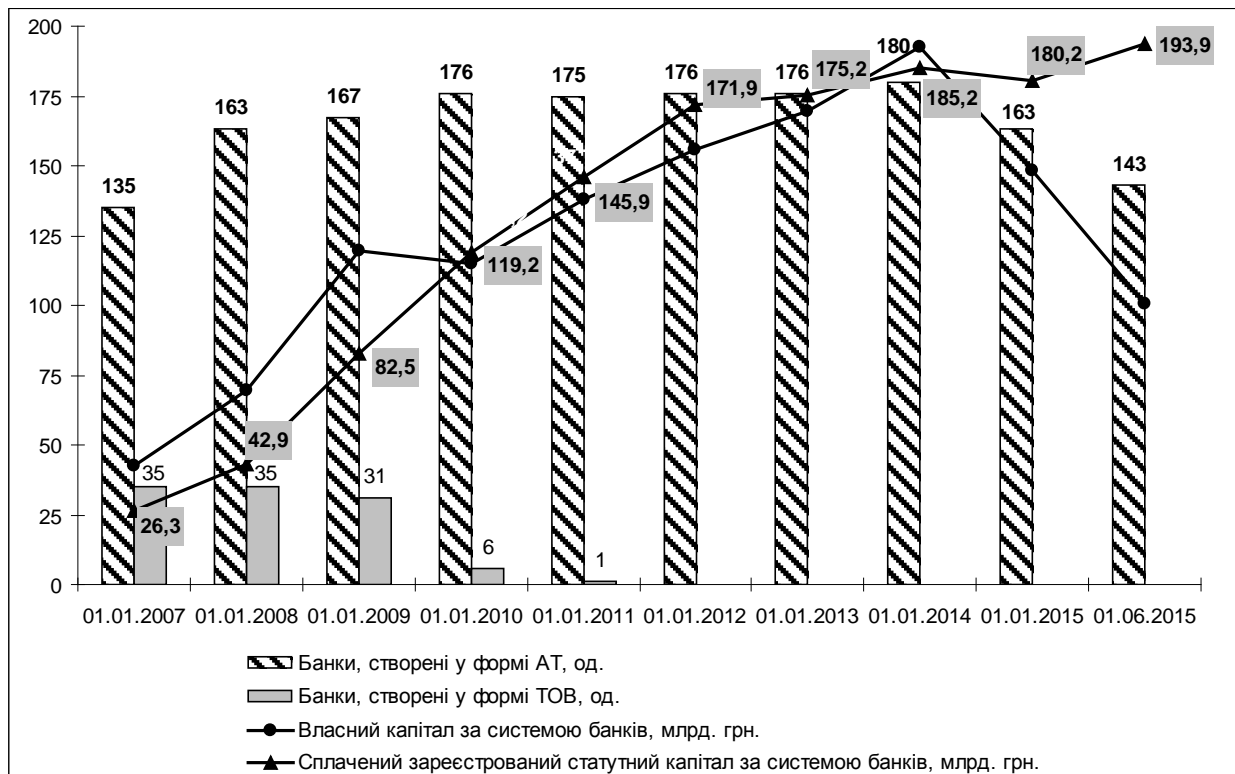

Рис. 1. Кількість банків, що мали ліцензію на здійснення діяльності, за організаційно-правовою формою і розмір їх статутного та власного капіталу. Побудовано за даними [11]

З початку 2014 р. статутний капітал банківської системи зріс на 4,7%, склавши станом на 01.06.2015 193,9 млрд грн. Разом з цим, без врахування неплатоспроможних банків (13 банків) статутний капітал склав 178,5 млрд грн. Станом на 01.04.2015 23 банки (15,54% від загальної кількості банківських установ) мали статутний капітал менший за 120 млн грн.

Отже, підвищення рівня капіталізації банківської системи України і ефективності формування капіталу банків є загальною проблемою. Вирішення проблеми потребує удосконалення фінансового механізму формування банківського капіталу. Багатоаспектність удосконалення фінансового механізму формування банківського капіталу, обумовлює потребу у побудові концепції його удосконалення, мета якої полягає у пошуку форм і методів раціоналізації формування банківського капіталу (рис. 2).

Основою концепції удосконалення формування банківського капіталу є методологія дослідження, що складається з двох рівнів: загальні інституційні теорії і специфічні теорії. Загальні інституційні теорії включають: теорію агентських витрат, теорію асиметричної інформації і теорію порядку фінансування.

Агентські взаємовідносини являють собою контракт, за яким одна чи більше осіб (принципал/принципали) зобов'язують іншу особу (агента) надати послугу від їх імені та в їх інтересах, що, у свою чергу, включає делегування певної частини прав прийняття рішень агенту.

Згідно теорії агентських витрат, організаційно-правова форма банківської установи як акціонерного товариства породжує три типи конфліктів, що зменшують її вартість: «менеджери-акціонери», «акціонери-клієнти», «акціонери-кредитори», для вирішення яких можна використовувати структуру капіталу. З метою уникнення таких конфліктів, на кожній стадії структуризації капіталу повна поінформованість акціонерів є обов'язковою.

У рамках теорії асиметричної інформації сформувалось два основні типи моделей: інвестиційні і сигнальні. Інвестиційні моделі виходять з того, що обираючи ту чи іншу структуру капіталу, менеджери орієнтуються на відносну недооцінку чи переоцінку очікуваних грошових потоків від інвестиційного проекту, яку здійснюють зовнішні інвестори через існування інформаційних асиметрій. За сигнальними моделями структура капіталу використовується як інформаційний передатчик, що видає сигнали зовнішнім інвесторам про поточний стан компанії і її перспективи.

Найкраще розробленою теорією асиметричної інформації є теорія ієрархії, або теорія порядку фінансування (англ. – Pecking order theory / Pecking order model). Відповідно до вказаної теорії пріоритетне місце у джерелах фінансування посідає внутрішнє джерело – нерозподілений прибуток, а якщо виникає потреба у зовнішньому фінансуванні, – кредити, облігації, гібридні цінні папери. Вважається, що джерела зовнішнього фінансування мають бути обрані таким чином, щоби мінімізувати

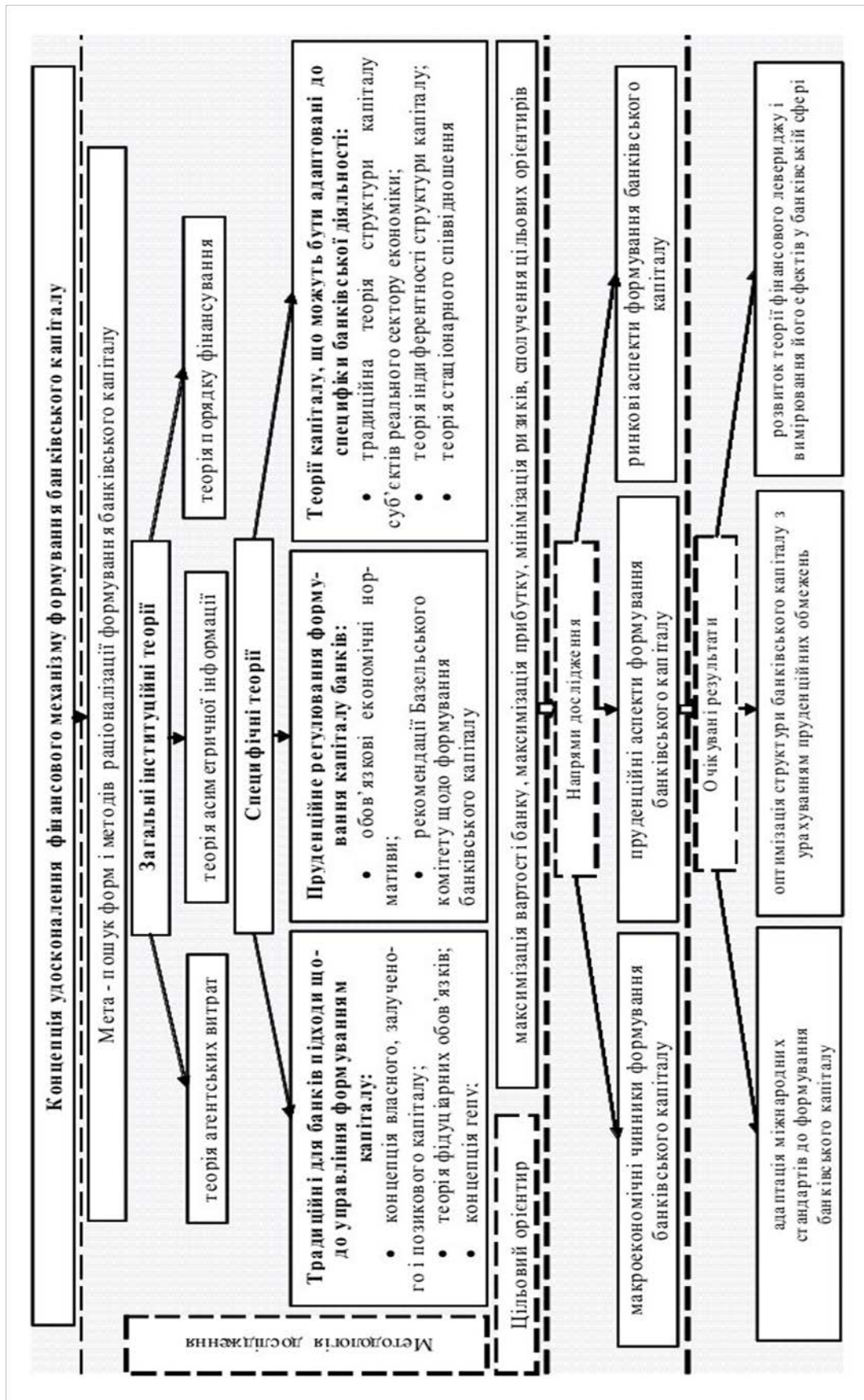

Рис. 2. Концепція удосконалення фінансового механізму формування банківського капіталу

додаткові витрати від асиметричної інформації. Що ж до додаткової емісії акцій, то вона є небажаною і використовується за умови браку інших джерел, оскільки ринок сприймає це як негативний сигнал. Розвиток теорії порядку фінансування для банківського сектора потребує акцентування на важливості субординованого капіталу, який включається до розрахунку регулятивного капіталу, але в балансі банку відображається як зобов'язання. Важливим є також використання інноваційних форм гібридного банківського капіталу – привілейованих акцій, облигацій, конвертованих у прості акції, тощо. З точки зору теорії ієрархій важливим індикатором інвестиційної привабливості компанії є відношення ринкової ціни акції до її бухгалтерської оцінки.

Специфічні теорії представлені трьома основними напрямками: традиційні для банків підходи щодо управління формуванням капіталу; пруденційне регулювання формування капіталу банків; теорії капіталу, що можуть бути адаптовані до специфіки банківської діяльності.

Традиційні для банків підходи щодо управління формуванням капіталу враховують специфіку банківської діяльності і тому, на відміну від теорій капіталу, не потребують адаптації. Разом з цим, традиційні теорії проявляють певну обмеженість, оскільки не можуть пояснити, наприклад, як відбувається процес прийняття рішень щодо формування капіталу (що впливає на прийняття рішень), яким чином забезпечити зростання вартості банківського бізнесу в умовах асиметричної інформації, конфлікту інтересів, як структура капіталу (фінансовий леверидж) впливає на вартість банку і його здатність отримувати прибутки тощо.

Концепція власного, залученого і позикового капіталу є основною серед традиційних підходів щодо управління формуванням банківського капіталу. На відміну від власного капіталу, який належить банку, залучений і позиковий капітал є чужими для банку коштами, його зобов'язаннями перед вкладниками і кредиторами. Залучення капіталу відбувається на депозитній основі. У формуванні залученого капіталу роль банку підпорядкована діям і рішенням вкладників, яким належить ініціатива. При цьому банки розробляють і впроваджують в практику різноманітні способи та прийоми заохочення клієнтів вносити кошти на вклади. Коли йдеться про позичення коштів, банк самостійно визначає необхідний обсяг коштів і строк позики. Сума ж залучених вкладів та строки переважно визначаються вкладниками, виходячи з власних потреб та інтересів.

Концепція власного, залученого і позикового капіталу також пояснює, що позиковим капіталом дозволяють собі користуватися переважно великі, фінансово стійкі банки, що мають вільний доступ до грошового ринку, користуються відповідною довірою кредиторів. Потреба в додатковому капіталі у них пов'язана здебільшого з розширенням активних операцій та регулюванням платоспроможності. І на решті, депозитне залучення коштів потребує від ба-

нку значних витрат на маркетинг та інфраструктуру. Це не дає змогу банку за необхідності оперативного залучити потрібну йому суму коштів [5].

Відмітною особливістю банку як фінансового посередника є наявність фідучіарних обов'язків (англ. – *fiduciary duties*). Під фідучіарними обов'язками розуміють відносини правового або етичного характеру, що ґрунтуються на довірі, коли одна особа, клієнт чи власник (принципал) виражає довіру іншій особі (особам), фідучіарію. Фідучіарій діє на власний розсуд і ризик, виходячи із наявного досвіду, а принципал покладається на нього. Усе це обумовлює такі складові корпоративного менеджменту банку як захист інтересів вкладників, етика працівників банківських установ.

Ще одним з традиційних підходів до управління формуванням банківського капіталу є концепція гепи. Концепція гепи – концепція «розриву», що означає незбалансованість активів і пасивів банку з фіксованою ставкою і ставкою, що змінюється. Управління гепом можна визначити як управління обумовленими рівнями активів і пасивів, які є чутливими до зміни рівня процентної ставки.

Сек'юритизація банківських активів – засіб залучення грошових коштів банком завдяки емісії цінних паперів, які забезпечуються окремим набором банківських активів і грошовими потоками, що ними генеруються, який супроводжується частковим або повним списанням з балансу банку ініціатора. Існує і синтетична сек'юритизація, при якій використовуються похідні кредитні фінансові інструменти. Сек'юритизований актив при цьому, з юридичної точки зору, не продається, а залишається на балансі банку, а ризики, пов'язані з цим активом, передаються власникам похідних інструментів.

Пруденційне регулювання формування банківського капіталу шляхом встановлення економічних нормативів капіталу з боку регулятора і контроль за їх виконанням має за мету забезпечення фінансової стабільності банківської системи, зменшення ризику банківських операцій, забезпечення гарантій прав вкладників і кредиторів. Економічні нормативи капіталу можуть мати відмінності в різних країнах.

До пруденційного регулювання формування банківського капіталу відносяться також рекомендації Базельського комітету щодо формування капіталу. Основними документами Базельського комітету є: «Основні принципи ефективного нагляду» (1997 р.; 2006 р.); «Міжнародна конвергенція щодо вимірювання та вимог до капіталу» – Базель I, 1988 р. (капітал банку для цілей регулювання повинен бути розподілений на капітал першого і другого рівнів, всі активи банку розподіляються на п'ять груп у залежності від ступеня ризику); «Міжнародна конвергенція щодо вимірювання та вимог до капіталу: переглянуті підходи» – Базель II, 2004 р. (існуючий з моменту прийняття механізм розрахунку мінімального рівня достатності капіталу, довівши свою ефективність, доповнюється системою нагляду і взаємодії між банками і наглядовими органами; вве-

дено три компоненти: мінімальні вимоги до капіталу; процедури нагляду і ринкова дисципліна); «Загальні регуляторні підходи до підвищення стійкості банків і банківських систем» і «Міжнародні вимоги до вимірювання ризику ліквідності, стандарти і моніторинг» – Базель III, 2010 р. (введено зміни до пруденційних вимог щодо капіталу і ліквідності, запроваджено буфери капіталу: консерваційний і контрициклічний).

Автори Базеля III сподіваються, що рекомендації сприятимуть зміцненню банківської і фінансової системи. Разом з цим, події останнього часу вказують на те, що, хоча Базель III і не реалізовано в повному обсязі, у банківському колі активно обговорюється перспектива появи Базеля IV. Базельський комітет з банківського нагляду запропонував обмежити використання банками внутрішніх моделей для визначення вимог до капіталу і обмежити свободу у вимірі ризиків. Дані пропозиції являють собою переламний момент Базеля III з точки зору управління ризиками на мікрорівні, що вже називають Базелем IV. Частина банкірів критикує ці кроки як «занадто старанну і помилкову спробу сприяти стандартизації, яка говорить більше про серію невдач банківського регулювання, ніж про недоліки у моделюванні ризиків банків» [12].

Базельський комітет у грудні 2014 р. виступив з пропозиціями про внесення змін щодо якості і порівнянності зважених за ризиком коефіцієнтів достатності капіталу. Перший документ спрямований на стримування банків від зниження їх потреби в капіталі шляхом налаштування внутрішніх моделей з введенням неспецифічного рівня капіталу, що означає – вимоги до розміру капіталу не можуть впасти нижче певного відсотка порівняно зі стандартизованим підходом. Другий документ спрямований на зниження залежності від зовнішніх кредитних рейтингів і на підвищення чутливості ризиків впливу банків. Останні пропозиції зараз актуальні для всіх банків, оскільки переглянутий стандартизований підхід буде використаний для підрахунку нового рівня капіталу.

Від реалізації пропозицій Базельського комітету з банківського нагляду очікуються значні зрушення у тому, як банки і учасники ринку оцінюють зважені за ризиком активи і достатність капіталу. Запропоновані зміни збільшили би порівнянність капіталу і показників достатності капіталу між банками. Крім того, різні підходи до зваження за ризиками є певною формою регуляторного арбітражу.

Стосовно впливу достатності капіталу на показники стійкості банку, то тут виникає двояка ситуація. З однієї сторони, значна частка власного капіталу у структурі капіталу банку дає можливість банку відчувати себе більш впевнено при здійсненні операцій та наданні послуг, крім того у банку є так званий «резервний запас ресурсів» які він може залучити і використовувати (у вигляді позикових коштів), однак при цьому банк не буде мати високої рентабельності, а відповідно і великих прибутків. З

іншої сторони, при збільшенні фінансового левериджу (залежності банку від залучених коштів та їх участі в активних операціях), банк отримує більше прибутків (при рівних умовах діяльності), однак менш впевнено відчуває себе при настанні певних непередбачуваних обставин. Тому, головною метою, у даному напрямі, є визначення оптимальної величини власного капіталу у ресурсах банку, що забезпечить йому нормальну рентабельність і стійкий фінансовий стан [13].

Третю групу специфічних теорій методології дослідження складають теорії капіталу, що можуть бути адаптовані до специфіки банківської діяльності.

Традиційна теорія структури капіталу суб'єктів реального сектору економіки (англ. – Traditional theory) виходить із того, що для компанії вигідно максимально збільшити пропорцію боргових інструментів у фінансуванні своєї діяльності, оскільки боргові зобов'язання є дешевшими за акціонерний капітал. Ця теорія є уразливою, оскільки вона не враховує, що максимізація позикового капіталу призводить до втрати фінансової стійкості і загрози банкрутства, а зростання фінансового ризику обумовлює зростання середньозваженої вартості капіталу.

Теорія індивідуальності структури капіталу дала початок розвитку сучасним теоріям структури капіталу, привернувши увагу до проблеми формування капіталу. Практичне використання цієї теорії передбачає максимізацію застосування позикового капіталу в господарській діяльності господарюючого суб'єкта (це може призвести до втрати фінансової стійкості та банкрутства). В основу теорії індивідуальності покладено положення про неможливість оптимізації ні за критерієм мінімізації середньозваженої його вартості, ні за критерієм максимізації ринкової вартості, оскільки структура капіталу не впливає на ці показники. Незважаючи на наявність значної кількості обмежувальних передумов стосовно відсутності податків й інформаційної асиметрії, транзакційних витрат, однорідності інвесторів та досконалого фінансового ринку, показані умови [14, с. 8], при яких структура капіталу не впливає на вартість компанії.

Традиційна теорія структури капіталу та теорія індивідуальності структури капіталу надають обмежені можливості для дослідження банківського капіталу, який регулюється пруденційними нормами. Їх адаптація до банківської сфери вимагає введення додаткових обмежень, пов'язаних із необхідністю дотримання обов'язкових економічних нормативів, щодо капіталу, зокрема. Їх наявність не зменшує актуальності проблеми визначення оптимального розміру капіталу для кожного окремого банку.

Теорія компромісу (теорія стаціонарного співвідношення) виходить з того, що чим вище рівень боргового навантаження на компанію, тим вище величина створюваних борговим навантаженням додаткових щитів. Оптимальність досягається, коли гранична поточна вартість (англ. – marginal present

value) податкового щита на додатковий борг дорівнює граничній поточній вартості витрат фінансового краху (англ. – financial distress cost) на додатковий борг. Недоліком даної теорії являється неврахування витрат пристосування фактичної структури капіталу до оптимальної, економічної поведінки менеджерів, власників тощо. Адаптація цієї теорії до банківської сфери потребує змістовного наповнення терміну «додатковий борг», тому що існує принципова різниця між залученим і позиковим банківським капіталом, а також уточнення потребує термінологічний апарат, оскільки категорії дефолту та імовірності його виникнення більш повно, ніж банкрутство, описують імовірні сценарії погіршення фінансового стану банківської установи. Важливим фактором, який необхідно врахувати, є терміни існування додаткового боргу банківської установи, які є короткими і дуже короткими порівняно з суб'єктами господарювання реального сектора економіки, а також мотиви його виникнення, пов'язані з необхідністю регулювання ліквідності.

Теорія компромісу передбачає використання різних типів фінансових стратегій (агресивної, помірної, консервативної) і поділяється на статичну та динамічну.

Залежно від відношення осіб, що приймають рішення, до ризику точка компромісу може відхилитися від мінімального значення середньозваженої вартості, що відображає специфіку фінансових рішень у площині ризик-прибутковість [15].

Статична теорія компромісу (англ. – static trade-off theory) виходить із того, що критерієм оптимальної структури капіталу є максимум виграшу при використанні боргу та акціонерного капіталу. Динамічна (англ. – dynamic trade-off theory) теорія компромісу вивчає процес пристосування фактичної структури капіталу до оптимальної.

Безперервні моделі (англ. – continuous time models) за наявності невизначеності, податків та витрат банкрутства, проте без урахування транзакційних витрат, довели, що, компанії, які спроможні у випадку несприятливих подій негайно відновити баланс без суттєвих витрат, мають можливість підтримувати високий рівень боргу з метою отримання виграшу від податкової економії. Такий висновок можна екстраполювати на банківський сектор у частині більш легкого доступу до ресурсів міжбанківського ринку банківських установ із міцним фінансовим станом і високим рейтингом кредитоспроможності позичальника.

Цільовими орієнтирами кожної моделі, які описує та чи інша теорія, можуть бути: максимізація вартості банку, максимізація банківського прибутку, мінімізація ризиків або сполучення цільових орієнтирів. Слід зауважити, що цільовим орієнтирам притаманна альтернативність, тобто вони обираються банком, виходячи з певних умов його функціонування.

Концепція удосконалення фінансового механізму формування банківського капіталу, окрім мети,

методології дослідження і цільових орієнтирів, включає такі обов'язкові складові, як напрями дослідження і очікувані результати.

Дослідження відповідно до розробленої концепції мають проводитися за такими напрями: макроекономічні чинники формування банківського капіталу; пруденційні аспекти формування банківського капіталу і ринкові аспекти формування банківського капіталу.

Очікуваними результатами реалізації концепції удосконалення механізму формування банківського капіталу є адаптація міжнародних стандартів до формування банківського капіталу, оптимізація структури банківського капіталу з урахуванням пруденційних обмежень, розвиток теорії фінансового левериджу і вимірювання його ефектів у банківській сфері.

Перспективи подальших досліджень: адаптація теорії фінансового левериджу умов банківської діяльності з урахуванням пруденційних обмежень.

Висновки. Побудована концепція удосконалення фінансового механізму формування банківського капіталу націлена на пошук форм і методів раціоналізації формування банківського капіталу. Методологія дослідження, на яку спирається концепція, представлена загальними інституційними і специфічними теоріями формування капіталу. Визначено напрями дослідження: макроекономічні чинники формування банківського капіталу, пруденційні і ринкові аспекти формування банківського капіталу, а також очікувані результати: адаптація міжнародних стандартів до формування банківського капіталу, оптимізація структури банківського капіталу з урахуванням пруденційних обмежень, розвиток теорії фінансового левериджу і вимірювання його ефектів у банківській сфері.

Л і т е р а т у р а

1. Роуз П. Банковский менеджмент : предоставление финансовых услуг / П. Роуз ; пер. с англ. М. В. Белова и др. – М. : Дело, 1997. – 743 с.
2. Синки Дж. Финансовый менеджмент в коммерческом банке и в индустрии финансовых услуг / Дж. Синки-мл. ; пер. с англ. А. Левинзон. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2007. – 1018 с.
3. Heidorn T. Einführung in das Kapitalstrukturmanagement bei Banken / T. Heidorn, Rupprecht St. Frankfurt an Mein : Frankfurt School, 2009. – 52 S.
4. Gropp R. The determinants of bank capital structure / R. Gropp, F. Heider // European Central Bank : Working paper series, 2009. – 52 P.
5. Алексеенко М. Д. Капітал банку : питання теорії і практики : [монографія] / М. Д. Алексеенко – К. : КНЕУ, 2002. – 276 с.
6. Хаб'юк О. Банківське регулювання та нагляд через призму рекомендацій Базельського комітету / О. Хаб'юк. – Івано-Франківськ : ОІППО ; Снятин : Прут Принт, 2008. – 259 с.
7. Коваленко В. В. Методичні підходи до визначення рівня капіталізації банківської системи / В. В. Коваленко, К. Ф. Черкашина // Фінанси України. – 2010. – № 8. – С. 73–85.

8. Примостка Л. О. Державний капітал у банківській системі України / Л. О. Примостка // *Фінанси, облік і аудит* – 2014. – Вип. 2. – С. 107–119.
9. Рудевська В. І. Вплив концентрації та централізації капіталу на розвиток процесів консолідації в банківському бізнесі / В. І. Рудевська // *Бізнес Інформ.* – 2014. – № 6. – С. 325–329.
10. Катранжи Л. Л. Концептуалізація поняття «механізм формування банківського капіталу» / Л. Л. Катранжи // *Науковий вісник ЧДІЕУ. Серія 1, Економіка.* – Чернівці : ЧДІЕУ, 2010. – № 4. – С. 202–207.
11. Основні показники діяльності банків (за даними НБУ). [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://bank.gov.ua/Bank_supervision/dynamics.htm
12. Verma S. Bank regulation : Basel IV sparks banker fury/ S. Verma : [Електронний ресурс] Режим доступу : <http://www.euromoney.com/Article/3433806/Bank-regulation-Basel-IV-sparks-banker-fury.html>
13. Довгаль Ю. С. Сутність фінансової стійкості комерційного банку та ефективні шляхи його залучення / Ю. С. Довгаль, Р. О. Чамара // *Фінансовий простір.* – 2015. – № 1(17). – С. 130–134.
14. Модильяни Ф. Сколько стоит фирма? Теорема MM / Ф. Модильяни, М. Миллер ; пер. с англ. А.М. Семенов. М. : Дело, 2001. – 270 с.
15. Беспалов М. Теоретические подходы к формированию и оптимизации финансовой структуры компании / М. Беспалов // *Финансы: планирование, управление, контроль.* – 2010. – № 6.

References

1. Rouz P. Bankovskij menedzhment : predostavlenye fyansovykh uslug / P. Rouz ; per. s angl. M. V. Belova y dr. – М. : Delo, 1997. – 743 s.
2. Synky Dzh. Fynansovij menedzhment v kommerche-skom banke y v industryu fyansovykh uslug / Dzh. Synky-ml. ; per. s angl. A. Levynzon. – М. : АГруна Byznes Buks, 2007. – 1018 s.
3. Heidorn T. Einführung in das Kapitalstrukturmanagement bei Banken / T. Heidorn, Rupprecht St. Frankfurt an Mein : Frankfurt School, 2009. – 52 S.
4. Gropp R. The determinants of bank capital structure / R. Gropp, F. Heider // *European Central Bank : Working paper series*, 2009. – 52 P.
5. Aleksejenko M. D. Kapital banku : pytannja teorii i praktyky : [monografija] / M. D. Aleksejenko – K. : KNEU, 2002. – 276 s.
6. Hab`juk O. Bankivs'ke reguljuvannja ta nagljad cherez pryzmu rekomendacij Bazel'skogo komitetu / O. Hab`juk. – Ivano-Frankivs'k : OIPPO ; Snjatyn : Prut Prynt, 2008. – 259 s.
7. Kovalenko V. V. Metodichni pidhody do vyznachennja rivnja kapitalizacii bankivs'koi systemy / V. V. Kovalenko, K. F. Cherkashyna // *Finansy Ukraïny.* – 2010. – № 8. – С. 73–85.
8. Prymostka L. O. Derzhavnyj kapital u bankivs'kij systemi Ukraïny / L. O. Prymostka // *Finansy, oblik i audyt* – 2014. – Vyp. 2. – С. 107–119.
9. Rudev's'ka V. I. Vplyv koncentracii ta centralizacii kapitalu na rozvytok procesiv konsolidacii v bankivs'komu biznesi / V. I. Rudev's'ka // *Biznes Inform.* – 2014. – № 6. – С. 325–329.
10. Katranzhy L. L. Konzeptualizacija ponjattja «me-hanizm formuvannja bankivs'kogo kapitalu» / L. L. Katranzhy //

- Naukovyj visnyk ChDIEU. Serija 1, Ekonomika.* – Chernigiv : ChDIEU, 2010. – № 4. – С. 202–207.
11. Osnovni pokaznyky dijal'nosti bankiv (za danymy NBU). [Elektronnyj resurs]. Rezhym dostupu : http://bank.gov.ua/Bank_supervision/dynamics.htm
12. Verma S. Bank regulation : Basel IV sparks banker fury/ S. Verma : [Elektronnyj resurs] Rezhym dostupu : <http://www.euromoney.com/Article/3433806/Bank-regulation-Basel-IV-sparks-banker-fury.html>
13. Dovgal' Ju. S. Sutnist' finansovoi' stijkosti ko-mercijnogo banku ta efektyvni shljahy jogo zaluchennja / Ju. S. Dovgal', R. O. Chamara // *Finansovij prostir.* – 2015. – № 1(17). – С. 130–134.
14. Modyl'jany F. Skol'ko stoyt fyрма? Teorema MM / F. Modyl'jany, M. Myller ; per. s angl. A.M. Seme-nov. M. : Delo, 2001. – 270 s.
15. Bespalov M. Teoretycheskye podhody k formyrov-vanyju y optymyzacyyu fyansovoj struktury kompanyy / M. Bespalov // *Fynansy: planirovanye, upravlenye, kon-trol'.* – 2010. – № 6.

Верига А. В., Катранжи Л. Л. Концепция усовершенствования финансового механизма формирования банковского капитала

В статье осуществлен критический анализ подходов к формированию капитала банков, разработана концепция совершенствования формирования банковского капитала. Ожидаемыми результатами реализации концепции совершенствования формирования банковского капитала являются: адаптация международных стандартов к формированию банковского капитала, оптимизация структуры банковского капитала с учетом пруденциальных ограничений, развитие теории финансового левериджа и измерения его эффектов в банковской сфере.

Ключевые слова: банковский капитал, формирование капитала, концепция совершенствования механизма формирования банковского капитала

Veriga A. V., Katranzhy L. L. The concept of improving the financial mechanism for the formation of bank capital

The paper presents a critical analysis of approaches to the formation of capital for banks. The authors have developed the concept of improving the form of bank capital. The expected results of the implementation of the concept of improvement of the formation of bank capital are: the adaptation of international standards for bank capital formation, optimize the structure of bank capital with the prudential limitations, the development of the theory of financial leverage and measure its effects in the banking sector.

Keywords: bank capital, capital formation, the concept of improving the formation mechanism of bank capital

Верига Г.В. д.е.н., професор кафедри обліку і аудиту, Донбаська державна машинобудівна академія

Катранжи Л.Л. ст. викл. кафедри обліку, фінансів і економічної безпеки, ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»
katranzhy@rambler.ru

Рецензент: д.е.н., проф. кафедри «Фінанси» СНУ ім. В.Даля Костирко Л.А.